

Program Politic

Preambul	1
Opțiunea noastră de viitor - integrarea demnă în comunitatea europeană	2
Societate a solidarității și a justiției sociale	3
Sistem politic eficient: echilibrul puterii și restabilirea încrederii oamenilor în instituțiile de stat	4
Educație, cercetare, cultură, tineret și sport - resurse strategice pentru dezvoltarea națională	5
Un viitor sănătos: servicii de sănătate accesibile și de calitate	7
Economie performantă, transformări digitale și sustenabilitate	8
Agricultură performantă și dezvoltare rurală	9
Justiția - garant al unei societăți democratice	11
Securitatea națională - garant al democrației	12
Administrație publică eficientă	12
O nouă viziune pentru mediu	14
Transparența, lupta împotriva corupției și dialogul cu cetățenii	14
Implicarea diasporei în dezvoltarea Republicii Moldova	15
Reintegrarea țării	16

Preambul

MAN crede ferm în Republica Moldova, ca stat suveran, indivizibil, neutru și cu un potențial puternic de a deveni un membru demn al comunității europene.

MAN este un partid politic, care urmărește o agendă democratică în Republica Moldova. Credem în libertate, democrație, justiție socială, echitate, solidaritate, incluziune și sprijin pentru fiecare membru al societății.

MAN are un respect enorm pentru rădăcinile poporului țării, pentru cultura, tradițiile și identitatea noastră, acestea fiind valorile de bază pe care le împărtășim.

MAN crede cu tărie că puterea Republicii Moldovei constă în unitatea și diversitatea societății și că cetățenii noștri sunt cea mai valoroasă resursă pe termen lung pe care o avem.

Suntem siguri că Moldova și oamenii ei vor fi, cu certitudine, în viitorul apropiat valoarea adăugată pentru întreaga comunitate europeană.

MAN împărtășește doctrina social-democrată de tip european.

MAN pledează pentru creșterea continuă a nivelului și a calității de trai a oamenilor, pentru transformarea Republicii Moldova într-un stat cu o mare clasă de mijloc bogată, care, după exemplul Comunității Europene, este baza unei societăți de succes.

MAN va promova o abordare inovativă, vizionară și consecventă în implementarea politicilor de stat, în conformitate cu principiile social-democrate, care vor aduce bunăstare oamenilor.

MAN este partidul rezultatelor, a oamenilor competenți și profesioniști, care au demonstrat la nivel de Chișinău că pot schimba lucrurile în bine, în pofida celor mai dificile circumstanțe. Vom demonstra că se poate de făcut acest lucru și la nivel de țară.

MAN consideră că integrarea europeană a Republicii Moldova trebuie să devină idee națională. MAN va propune semnarea unui pact similar celui de la Snagov.

MAN va depune toate eforturile ca, în cel mai scurt timp, Republica Moldova să devină membru plenipotențiar al Uniunii Europene.

Opțiunea noastră de viitor - integrarea demnă în comunitatea europeană

Considerăm că șansa Republicii Moldova de a-și realiza agenda democratică și de a ridica standardele calității vieții sunt strâns legate de consolidarea viziunii comune a tuturor forțelor politice și a societății, în privința obiectivului prioritar al politicii externe și anume: integrarea demnă în comunitatea europeană.

MAN conștientizează că procesul de integrare europeană necesită un efort constant și consecvent din partea forțelor politice naționale, iar orice ezitare sau deviere doar vor îngreuna și vor amâna îndeplinirea obiectivului propus.

MAN crede că pentru a asigura obținerea obiectivului menționat este necesar instaurarea unui climat de realism și solidaritate politică, care să canalizeze dezbaterile dintre toate forțele politice în serviciul acestei cauze.

MAN consideră că apărarea independenței, suveranității și integrității teritoriale sunt direct legate de integrarea în comunitatea europeană, între ele coexistând o interdependență.

Societate a solidarității și a justiției sociale

În Republica Moldova constatăm că, practic, nu există nici solidaritate, nici justiție socială. Majoritatea reformelor de la independență până în prezent nu au fost duse până la capăt sau au eșuat de-a lungul procesului propus să aducă echilibru între contribuția cetățeanului și protecția oferită de stat. Respectiv, încrederea în instituțiile statului, practic, nu există, ceea ce provoacă lipsa solidarității în societate, dar și neputința statului de a proteja cetățeanul în fața crizelor vieții contemporane. Este nevoie de o abordare transformatoare și un efort conjugat pentru solidarizarea societății și repartizarea ajutorului din partea statului către cei care au nevoie.

MAN va asigura echilibrul între eficiența economică și echitate, se va concentra pe protejarea pieței economice de imixtiuni abuzive din partea grupurilor de interese, a organizațiilor, inclusiv din partea statului, și se va focaliza pe crearea șanselor egale tuturor de a se adapta cerințelor de piață economică, aflată în permanentă schimbare.

MAN va pune accent pe congruența instrumentelor politicii sociale cu principiile de funcționare eficientă a pieței, ceea ce presupune ca resursele financiare îndreptate spre implementarea politicilor sociale să nu dăuneze dezvoltării economiei - forță motrice a progresului social.

MAN va promova conlucrarea eficientă și efectivă dintre partenerii sociali: organizațiile sindicale, patronale și statul. Nu mai putem mima procesele democratice în implementarea politicilor - statul trebuie să devină cu adevărat transparent și previzibil pentru partenerii săi sociali, iar acest fapt va aduce un randament pozitiv incomensurabil. Împotriva problemelor nu se luptă cu vorbe și discursuri politicianiste și populiste, ci cu măsuri practice, cu eforturi și muncă inteligentă.

MAN conștientizează importanța asigurării și garantării incluziunii, necesitatea unui nivel de viață decent pentru toate categoriile sociale.

MAN va promova o economie durabilă, orientată social și care va combina interesele fiecărei persoane și ale societății în ansamblu.

MAN va crește puterea de cumpărare și veniturile populației, prin politici economice și financiare echilibrate, pragmatice și sustenabile.

MAN va facilita deschiderea noilor locuri de muncă pentru a diminua rata șomerilor în societate prin aprobarea unor legi și politici fiscale predictibile și corecte.

MAN va dezvolta infrastructura și serviciile sociale prin eficientizarea fluxurilor financiare bugetare.

Sistem politic eficient: echilibrul puterii și restabilirea încrederii oamenilor în instituțiile de stat

De la obținerea independenței, Republica Moldova nu a reușit să construiască instituții de stat puternice, funcționale, independente, care, conform legii, să funcționeze exclusiv în interesul și beneficiul cetățenilor.

Marea majoritate a celor care s-au perindat pe la putere au contribuit la înrădăcinarea nepotismului, incompetenței și ineficienței la diferite niveluri, prin promovarea exclusivă a oamenilor „convenabili” și favorizarea creșterii fenomenului corupției.

Lipsa unei viziuni și a unei misiuni comune a tuturor instituțiilor de stat privind eficiența sistemului și lipsa unor rezultate care să fie resimțite de fiecare cetățean, duce la faptul că încrederea în stat și în instituțiile acestuia este, în mod tradițional, la un nivel scăzut.

MAN consideră că așa „politică” nu mai poate fi tolerată, iar singura cale de a fortifica încrederea cetățenilor în statul Republicii Moldova, este respectarea de către toți jucătorii politici, în special, de către guvernanți, a regulilor de bază de funcționare a unui stat european: respectarea prevederilor constituționale, transparența procesului de luare a deciziilor, implicarea tuturor partenerilor sociali în modernizarea statului, îmbunătățirea reală a calității vieții cetățenilor, dar și, nu în ultimul rând, stabilirea unor viziuni clare pe termen mediu și lung.

MAN consideră că instituțiile guvernamentale independente și extrem de eficiente sunt cheia pentru obținerea unei societăți de succes.

MAN susține implementarea unui sistem eficient de control și echilibru care va asigura stabilitatea necesară sistemului politic, precum și pentru a preveni abuzurile, ingerințele și încălcarea principiului separației puterilor în stat.

În acest context, echipa noastră va depune un efort sporit pentru a ajunge la un consens național cu toți jucătorii politici pentru respectarea regulilor menționate, dar și va demonstra, prin propriile acțiuni, că încrederea poate fi câștigată atunci când aceste norme sunt respectate.

Educație, cercetare, cultură, tineret și sport - resurse strategice pentru dezvoltarea națională

Educație

Oamenii sunt principala resursă națională pe care trebuie s-o păstrăm, valorificăm, în special prin inovarea sistemului educațional, prin asigurarea accesului la educație incluzivă, echitabilă și de calitate pentru toți.

În pofida tuturor declarațiilor, sistemul educațional nu s-a bucurat de investiții mari, iar în cumul cu lipsa de viziune și consecvență, acesta a fost adus în prag de colaps.

MAN va asigura politici eficiente în educație și formare profesională, ceea ce este esențial pentru crearea și promovarea unui capital uman calificat, pregătit și adaptabil pieței de muncă.

MAN conștientizează că revoluția digitală este o oportunitate pentru a recupera timpul și oportunitățile pierdute și de a alinia sistemul educațional la standardele și necesitățile actuale.

MAN consideră imperios necesar modernizarea infrastructurii educaționale pentru a asigura condiții decente.

MAN va depune eforturi pentru implementarea unei politici de educație și formare profesională care:

- să abilitaze oamenii cu setul de competențe și cunoștințe necesare pentru a prospera pe piața forței de muncă;
- să încurajeze egalitatea de șanse și incluziunea, contribuind la obținerea rezilienței, echității sociale și a prosperității pentru toți;
- să promoveze preluarea bunelor practici din sistemele de educație performante la nivel european și mondial;
- să transforme sistemul educațional într-un motor pentru inovare și creștere.

Cercetare

Cercetarea științifică este un element de bază al inovării, relansării economice și alinierii la noile tendințe ce se afirmă pe plan mondial. Politica de cercetare și inovare va juca un rol cheie în răspunsul la provocările timpului. Nu putem continua să exportăm capital uman calificat și să importăm produsele cercetărilor științifice create inclusiv de către cetățenii noștri plecați peste hotare.

MAN va susține politici de asigurare cu condiții adecvate pentru persoanele care se dedică domeniului de

cercetare.

MAN consideră că finanțarea eficientă a cercetărilor științifice, în baza unei viziuni clare privind prioritățile de dezvoltare a statului, va face posibil ca produsele acestor cercetări să fie în folosul societății.

MAN va crea și va susține acțiuni de retenție și motivare a cercetătorilor, care vor asigura cu inovații și noi parametri tehnici, toate domeniile naționale, mai ales cele de importanță strategică.

Cultură

Bogatul patrimoniu cultural național, bogăția de monumente, situri și diversitatea de tradiții, meșteșuguri, arhitectură, literatură, teatru, artă, filme și muzică, nu reflectă doar trecutul nostru, dar ne modelează prezentul și ne construiește viitorul.

MAN consideră că, de secole, tradiția și cultura ne definesc ca popor. Avem o cultură bogată, multietnică, europeană, bazată pe respectarea tradițiilor multisekulare, pe care trebuie să o conservăm și să o promovăm prin acțiuni concrete, în special în contextul integrării europene.

MAN va promova moștenirea culturală și industriile creative cu același specific, deoarece acestea pot deveni resurse pentru dezvoltarea locală, pot genera oportunități de finanțare pentru conservarea patrimoniului național și a obiectivelor turistice.

Tineret

MAN va încuraja participarea tinerilor în viața democratică și implicarea lor în procesele decizionale.

MAN va sprijini implicarea socială a tinerilor, dar și activitățile civice și socio-educative ce dezvoltă abilități pentru viață.

MAN va asigura tinerilor șanse egale de integrare pe piața muncii, va încuraja educația non-formală, participarea la activitățile de voluntariat.

Sport

MAN consideră că sănătatea publică și dezvoltarea multilaterală a fiecărui cetățean reprezintă o prioritate și va încuraja politici de promovare a modului sănătos de viață.

MAN înțelege că Republica Moldova are un potențial enorm prin oamenii ei, care ne reprezintă la competițiile regionale, europene și mondiale la diferite genuri de sport.

MAN va promova politici de dezvoltare a infrastructurii pentru sportul de performanță și cel de masă.
MAN va spori atenția, investițiile, motivarea și susținerea sportivilor.

Un viitor sănătos: servicii de sănătate accesibile și de calitate

Un sistem de sănătate eficient își aduce aportul la dezvoltarea economică și bunăstarea populației. În condițiile dificultăților economice și financiare, aceste deziderate pot fi atinse doar prin acțiuni eficiente de utilizare a resurselor interne și externe, destinate sănătății publice.

Atestăm că avem un sistem de sănătate vulnerabil, cu o multitudine de probleme, dintre care principalele sunt: salarizarea, subfinanțarea, insuficiența de specialiști, lipsa de infrastructură și tehnică necesară în țară, accesibilitatea redusă din partea cetățenilor și lipsa de viziune în dezvoltare. Sunt necesare transformări esențiale în domeniul de sănătate publică, în acordarea asistenței medicale primare și în serviciile de spitalizare.

MAN consideră că sistemul încă are o masă critică de specialiști și manageri, care pot redresa situația substanțial și pot contribui la crearea serviciilor de sănătate accesibile și de calitate pentru cetățeni.

MAN va pleda pentru alinierea la standardele de calitate ale UE privind serviciile de sănătate guvernate de principiul accesibilității și acoperirii universale, egalității și nediscriminării.

MAN va încuraja politicile de management eficient al sistemului de sănătate, care au o viziune clară, implicare constantă și consecventă, cu o atenție sporită din partea statului, în ceea ce privește finanțarea țintită a proiectelor de dezvoltare și menținerea capitalului uman calificat.

În politicile sale, MAN se va conduce de următoarele deziderate de bază:

- îmbunătățirea accesului universal al populației la servicii medicale și tehnologii avansate;
- asigurarea accesului rapid la medicamente de calitate și extinderea listei de medicamente esențiale și compensate;
- promovarea unui sistem medical care funcționează eficient și cu respect pentru contribuțiile pe care le fac cetățenii la bugetul asigurărilor obligatorii în medicină;
- creșterea motivației pentru personalul medical de a se angaja în sistemul de sănătate, inclusiv în localitățile rurale, în scopul stopării exodului de specialiști calificați, în special al celor tineri, în alte

sectoare sau țări;

- investiții prioritare în prevenție, în fortificarea programelor care promovează modul sănătos de viață și prevenirea bolilor cronice.

MAN optează pentru modernizarea urgentă a infrastructurii medicale și dotarea acestora cu tehnică modernă, la standarde europene.

MAN înțelege că în Republica Moldova este nevoie de un efort concentrat asupra realizării politicii europene pentru sănătate și bunăstare, pentru dezvoltarea condițiilor și acțiunilor necesare pentru îmbunătățirea sănătății pentru toți și asigurarea nivelului bun și echitabil de sănătate pe tot parcursul vieții.

Economie performantă, transformări digitale și sustenabilitate

Pe parcursul ultimilor ani suntem martorii erodării potențialului economic al țării. Acest fapt este cauzat de multitudinea de șocuri negative cu care ne-am ciocnit, de lipsa unor viziuni clare și de eșecul reformelor.

Suntem în situația în care trebuie să fie întreprinse măsuri prompte și vizionare, care să metamorfozeze economia noastră în una performantă, să o adapteze la transformările digitale care au loc pe piață. Cel mai important în acest proces trebuie să fie asigurarea echilibrului pentru dezvoltarea economică și bunăstarea socială a cetățenilor.

MAN va face ca economia țării să se bazeze pe principiul dezvoltării durabile, respectând mediul, pentru ca prin creșterea economiei, să sporească și calitatea vieții cetățenilor. Acest lucru presupune acordarea unei atenții și mai mari surselor de energie regenerabilă, eficienței energetice, protejării biodiversității și regenerării resurselor naturale.

MAN consideră că revoluția digitală este o oportunitate extraordinară de propulsare a economiei naționale către o economie performantă, care trebuie să fie valorificată cu implicarea pro-activă a statului.

MAN consideră că statul trebuie să se concentreze pe dezvoltarea economiei circulare, aceasta fiind soluția sustenabilă în contextul diminuării resurselor naturale existente, dar și a agravării impactului negativ asupra mediului la nivel regional și mondial.

MAN va contribui la identificarea și reducerea obstacolelor birocratice pentru IMM-uri, precum și la digitalizarea progresivă a serviciilor interconectate cu activitatea acestora.

MAN crede că statul trebuie să fie consecvent în abordările sale față de economie, prin crearea regulilor fiscale și bugetare predictibile pe termen mediu pentru a spori potențialul investițional al economiei.

MAN pledează pentru construirea unei economii performante prin implementarea unei viziuni transdimensionale, în special prin asigurarea confortului minim pentru capitalul uman disponibil, deoarece capitalul uman calificat este forța motrice a unei economii puternice.

Agricultură performantă și dezvoltare rurală

Agricultura

MAN consideră că agricultura este o ramură de importanță națională, capabilă, prin potențialul de care dispune, să asigure atât securitatea alimentară a populației, cât și să producă volume semnificative pentru export. În acest scop, vom pune accent pe transformarea agriculturii de subzistență într-o agricultură modernă, profitabilă, de mare randament. Agricultura moldovenească trebuie să devină eficientă și modernă.

MAN pledează pentru implicarea statului în menținerea viabilității economice a marilor producători agricoli, în același timp asigurând condiții avantajoase pentru micii producători și gospodăriile țărănești.

MAN susține diversificarea piețelor de vânzare, creând, în același timp, condiții pentru îmbunătățirea calității produselor moldovenești și creșterea cotelor de livrări spre exterior.

MAN încurajează un model agricol durabil care să ia în considerare, în primul rând, necesitățile interne ale țării, riscurile schimbărilor climatice, dar și rolul economic al zonelor rurale.

MAN înțelege necesitatea stringentă a stimulării investițiilor în agricultură prin mecanisme fiscale, precum și debirocratizarea maximă a proceselor, atât în această industrie, cât și în economie în ansamblu.

MAN va promova inițiative și politici menite să impulsioneze sectoarele de procesare agricolă și alimentară și va promova dezvoltarea agrohub-urilor în țară, astfel încât Republica Moldova să satureze piața națională

cu produse finite de calitate înaltă, competitive și, în același timp, să devină un actor important pe piața internațională a produselor agroalimentare.

Mediul rural

Satele noastre se confruntă cu provocări majore, astfel în acest sens, considerăm că sunt necesare relansarea și revigorarea economică și socială a localităților rurale.

MAN pledează pentru dezvoltarea infrastructurii în zonele rurale, precum și crearea condițiilor accesibile și decente pentru toți locuitorii, aducând serviciile publice în fiecare casă.

MAN consideră că sporirea rolului economic al zonelor rurale, prin intermediul agriculturii modernizate axate inclusiv pe producătorii agricoli mici, dar și dezvoltarea turismului, vor oferi satelor Republicii Moldova mai multe alternative de angajare.

MAN încurajează promovarea politicilor de atragere a investițiilor în sectoarele non-agricole din mediul rural, inclusiv încurajarea antreprenoriatului în rândul oamenilor din sate, pentru a consolida și a diferenția sursele de venit ale acestora.

Justiția - garant al unei societăți democratice

Justiția independentă este garantul democrației, păcii sociale și al climatului investițional favorabil. La fel ca întreaga societate, echipa noastră a fost martoră a reformelor intensive ale fiecărei guvernări. Însă, obiectivele și scopurile declarate nu au fost atinse. Reformele au fost mimate pentru promovarea intereselor unor grupuri de persoane, care guvernau deschis sau din culise. Este cert faptul că, fără o justiție efectivă și eficientă, nu poate exista un stat de drept și nici un stat care pretinde să devină membru al Uniunii Europene.

MAN înțelege că unul dintre pilonii de bază a oricărui stat democratic este principiul separației puterilor în stat. Această separare trebuie să fie reală și efectivă, astfel echipa noastră va întreprinde acțiuni concrete pentru realizarea acestui obiectiv. Este absolut necesară schimbarea situației existente din domeniu și asigurarea unei justiții echidistante tuturor cetățenilor, care vor putea conta pe transparența și imparțialitatea sistemului.

Pentru ca toți cetățenii să beneficieze de un stat social și democratic:

- MAN va promova respectarea principiului separației puterilor în stat, funcționarea sistemului de

- control și echilibru, excluderea ingerințelor în desfășurarea justiției;
- MAN va promova crearea mecanismelor eficiente și moderne de educare a noilor cadre în sistemul justiției, crearea unor mecanisme transparente pentru promovarea persoanelor demne, integre și profesioniste în sistemul judecătoresc și asigurarea salariilor decente și pe merit tuturor angajaților din sistemul justiției;
  - MAN optează pentru dezvoltarea educației juridice a cetățenilor, astfel încât toți să își cunoască drepturile, obligațiile și mecanismele disponibile de apărare, atunci când sunt prejudiciați;
  - MAN va asigura ca accesul la justiție să fie mai rapid, fără a fi supraîncărcat, fără costuri mari și în procedură simplificată.

MAN înțelege că un stat de drept trebuie să aibă la bază un sistem judecătoresc profesionist și independent de influența oricăror factori, mai ales ai celor politici. Actorii sistemului trebuie asigurați că pot acționa independent și în baza legilor existente, fără indicații sau presiuni de orice gen.

MAN pledează pentru fortificarea răspunderii manageriale, asigurând un echilibru clar între Autoritate (împuternicirile/mijloacele și resursele cu care sunt investite), Responsabilitate (îndatoririle, care le sunt atribuite) și Răspundere (darea de seamă în fața celor care au încredințat pe primele două). Acest principiu va reprezenta piatra de temelie pentru transparență, conformitate și performanță în prestarea serviciilor publice pentru cetățeni.

MAN consideră că sistemul de justiție se va bucura de încrederea oamenilor atunci când justiția nu va fi doar înfăptuită, ci va fi și văzută ca fiind înfăptuită.

Securitatea națională - garant al democrației

Provocările din ultimii ani ne demonstrează empiric faptul că securitatea națională are nevoie de o dezvoltare inteligentă, consecventă și vizionară, bazată pe interesele naționale. Republica Moldova este un stat cu un buget modest, dar aceasta nu înseamnă că trebuie să jertfim din securitate pentru a acoperi alte necesități.

În același timp, trebuie să ne detașăm de abordarea eronată care ne dictează o sinonimie dintre securitatea națională și apărarea națională. Securitatea națională, privită prin prisma asigurării condițiilor de bunăstare și prosperitate a cetățenilor, are ca scop consolidarea independenței și suveranității statului.

În lumina multiplelor provocări existente de multe decenii, dar și a provocărilor care s-au acutizat în ultima perioadă, MAN va

- ajusta politicile în domeniul securității naționale în baza evaluării continue a riscurilor și în funcție de provocările existente;
- promova finanțarea inteligentă și țintită în domeniile vulnerabile ale securității naționale;
- pleda pentru o viziune pe termen lung în privința securității naționale și pentru asigurarea continuității acțiunilor de consolidare a domeniilor vulnerabile ale securității naționale.

Administrație publică eficientă

Echipa MAN are o experiență administrativă bogată. Deși membrii și susținătorii MAN vin din diferite domenii, am demonstrat la nivel local că lucrurile pot fi schimbate rapid chiar și în condiții de criză. Cunoaștem mai bine ca alții în ce direcție trebuie să orientăm resursele pentru a îmbunătăți cardinal situația la acest capitol.

Administrația publică trebuie să fie privită prin prisma ambelor nivele: cea locală și cea centrală. Nu poate exista eficiență în contextul în care nu există o colaborare și un parteneriat dintre exponenții acestor administrații. Toți am fost și suntem martorii unor practici incorecte și abuzive, prin care autoritățile publice centrale subordonau/subordonează politic autoritățile publice locale. Interesele administrației publice locale au fost și sunt neglijate. Considerăm că aceste practici distrug orice șansă de a stopa și inversa procesul de putrefacție a sistemului.

MAN pledează pentru eficientizarea administrației publice, care poate fi efectuată printr-o colaborare și un dialog constructiv dintre APL și APC. Statul poate să se dezvolte doar dacă va exista o autonomie efectivă și o descentralizare reală: financiară și decizională.

MAN consideră că un efort deosebit trebuie să fie făcut pentru a (re)aduce în sistem capitalul uman, capabil să aducă schimbarea, prin implementarea cu adevărat, al principiului meritocrației, în angajarea și promovarea persoanelor, inclusiv prin oferirea salariilor decente.

MAN încurajează digitalizarea proceselor la nivel local și central, astfel încât autoritățile să nu consume resursa umană disponibilă pentru procese birocratice manuale, iar cetățenii să poată beneficia de servicii de calitate și rapide.

Pentru ca administrația publică locală să devină eficientă, MAN își asumă să realizeze, cât mai urgent, următoarele obiective:

- asigurarea dreptului APL la politici proprii de cadre și remunerare, inclusiv revizuirea sistemului de remunerare și stimulare în conformitate cu principiile autonomiei locale, în vederea asigurării unor garanții și flexibilități suficiente pentru realizarea funcțiilor legale;
- impulsionearea procesului de delimitare, înregistrare și evaluare a proprietății municipale/locale;
- depolitizarea fondurilor naționale de investiții și repartizarea lor după criterii obiective, dar și crearea unui fond național de acoperire a contribuțiilor pentru proiecte mari de infrastructură câștigate de APL;
- reducerea controlului administrativ, judiciar și politic asupra APL.

O nouă viziune pentru mediu

Republica Moldova trebuie să fie parte a eforturilor globale de protejare a resurselor ecologice și a mediului. Fie că vorbim despre schimbări climatice, poluarea atmosferică, depozitarea deșeurilor sau alte provocări stringente ale realității cu care ne confruntăm - nu observăm acțiuni concrete de prevenire, de creștere a capacității de adaptare și/sau de combatere a acestora la nivel național, iar această situație are un impact negativ direct asupra sănătății cetățenilor.

MAN consideră că un mediu curat este obligația supremă pe care o avem față de generațiile viitoare. Eforturile în acest sens trebuie să fie conjugate, indiferent de culoare politică sau ideologie, iar acțiunile - consecvente și sistemice, or toate acțiunile menite pentru îmbunătățirea calității mediului contribuie direct la creșterea nivelului de trai al cetățenilor.

MAN este conștient că una dintre condițiile de bază ale reușitei demersului nostru este crearea infrastructurii necesare pentru diminuarea impactului negativ asupra mediului și educarea unei societăți în care există mai mult respect pentru natură.

Transparența, lupta împotriva corupției și dialogul cu cetățenii

MAN crede că dialogul este instrumentul de bază al unui proces democratic.

MAN, fiind adeptul principiilor social-democrate europene, apreciază beneficiile transparenței și ale unui dialog real între toate părțile interesate în cadrul unui proces decizional și le consideră precursorii dezvoltării.

MAN consideră că transparența procesului decizional și dialogul statului cu părțile interesate, dar mai ales cu cetățenii, sunt imperios necesare, în special în contextul erodării continue a încrederii cetățenilor în instituțiile statului. Decidenții trebuie să răspundă și să fie responsabili pentru fiecare decizie luată în exercitarea funcției, iar acest fapt poate fi realizat doar dacă cetățenii au acces la toate informațiile de interes public.

MAN încurajează toate eforturile de motivare a cetățenilor să participe, direct sau indirect, în actul guvernării.

Obiectivul nostru este ca cetățenii să fie permanent informați despre deciziile decidenților, despre motivația și explicația acestora și, în același timp, să le fie ascultate sugestiile despre cum să fie îmbunătățită activitatea.

Zero toleranță față de corupție

MAN consideră că statul, în procesul de combatere a corupției, trebuie să-și concentreze eforturile, în special, pe prevenirea acesteia prin eliminarea și/sau diminuarea factorilor de risc.

MAN susține înăsprirea măsurilor de sancționare a infracțiunilor de corupție. În același timp, MAN crede cu tărie că politicile în domeniu trebuie să țintească instaurarea certitudinii tragerii la răspundere a persoanelor corupte.

MAN nu tolerează nici un fel de corupție. În același timp, reieșind din circumstanțele actuale, credem că instrumentele coercitive ale statului trebuie să se concentreze, primordial, pe investigarea cazurilor de corupție mare/politică, deoarece aceasta cel mai mult afectează democrația, securitatea națională și viața cetățenilor.

MAN crede cu tărie că acest fenomen va putea fi stârpit doar printr-un efort comun al forțelor politice și al

societății.

Implicarea diasporei în dezvoltarea Republicii Moldova

Avem un număr extrem de mare de cetățeni care muncesc și trăiesc în afara țării și în acest context MAN se va axa, în primul rând, pe apărarea drepturilor lor și ne vom asigura că aceștia sunt tratați cu respect și demnitate acolo unde se află.

MAN crede cu desăvârșire că cetățenii noștri stabiliți peste hotare constituie o resursă extrem de importantă pentru dezvoltarea Republicii Moldova: capital intelectual, potențiali investitori, brațe de muncă calificate.

MAN consideră că statul trebuie să faciliteze implicarea cetățenilor aflați peste hotarele țării în procesul decizional, dar și în procesele economice, creând/ dezvoltând mecanisme previzibile, accesibile și simplificate în acest sens.

Reintegrarea țării

Procesul de reintegrare trebuie să se bucure de o abordare consecventă din partea guvernanților de pe malul drept al Nistrului.

MAN consideră că pentru a reintegra țara, clasa politică trebuie să obțină un consens național cu privire la viziunea strategică pe acest subiect.

MAN consideră că soluționarea diferendului transnistrean trebuie făcută cu respectarea drepturilor cetățenilor de pe ambele maluri ale râului Nistru.

MAN crede cu fermitate că diferendul poate fi soluționat cu implicarea cetățenilor de pe ambele maluri ale Nistrului și cu sprijinul partenerilor internaționali.